

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Kalanduskomisjon

2008/0250(NLE)

27.10.2010

ARVAMUS

Esitaja: kalanduskomisjon

Saaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Nõukogu otsuse eelnõu ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelise majanduspartnerluse vahelepingu sõlmimise kohta (05078/2010 – C7-0036/2010 – 2008/0250(NLE))

Arvamuse koostaja: Carmen Fraga Estévez

PA_LegNLE

LÜHISELGITUS

1. Ettepaneku sisu

23. novembril 2007. aastal sõlmisid Euroopa Komisjon ning Paapua Uus-Guinea ja Fidži uue vahelepingu, mille eesmärk oli võimaldada Vaikse ookeani piirkonna riikidele paremaid juurdepääsu tingimusi ühenduse turule, mida Euroopa Liit pakub majanduspartnerluslepingu läbirääkimiste raames. Samal ajal sooviti lepinguga vältida võimalikke tõrkeid Vaikse ookeani piirkonna riikide ja Euroopa Ühenduse vahelises kaubavahetuses, kui 31. detsembril 2007 kaotavad kehtivuse Cotonou lepinguga kehtestatud kaubandussoodustused ja terviklikku majanduspartnerluslepingut ei ole veel sõlmitud.

Kõnealuse lepinguga, mille ajutine kohaldamine algas 1. jaanuaril 2008, vabastati tollimaksust kõik Vaikse ookeani piirkonna riikidest pärit tooted, välja arvatud mõned üksikud erandid. Tollimaksust vabastati kõik kalatooted.

Lepingule lisatud protokollis on loetletud päritolureeglid, mille kohaselt määratakse Vaikse ookeani piirkonna riikidest pärineva tooraine, praegusel juhul töötlemata kalatooted, päritolu laeva riikliku kuuluvuse järgi ka väljaspool asjaomaste riikide territoriaalvett püütud töötlemata kalatoodete puhul. Teatavad kriteeriumid (laeva registreerijariik, lipuriik, kuuluvus) on niimoodi täpsustatud selleks, et laevade ja soodustusi saava riigi vahel oleks võimalik tuvastada piisav seos.

Töödeldud kalatoodete, sealhulgas koodi HS (harmoneeritud süsteem) 1604 alla kuuluvate kalakonservide päritolu määramisel kohaldatakse tooraine piisava töötlemise tingimusi, mis on täpsustatud protokollile lisatud loetelus. Tingimustes nähakse ette, et lõpptoote päritolu määramisel on väljastpoolt päritolupiirkonda saadud tooraine kasutamise piirmäär 15%.

Erand sellest reeglist võimaldab siiski Vaikse ookeani piirkonna riigil saada toodetele päritolustaatuse ja seega ka tollimaksuvaba juurdepääsu ELi turule koodi HS 1604 alla kuuluvatele toodetele, mis on toodetud asjaomase riigi territooriumil paiknevas tootmiskohas mittepäritoluriigi toorainest, mis on lossitud asjaomase riigi sadamas. Kui riik soovib selle erandi kohaldamist, tuleb teatada Euroopa Komisjonile, et töötleva tööstuse tarnevajaduste rahuldamiseks ei ole piisavalt toorainet, st asjaomase riigi lipu all sõitvate laevade püügikoormus ei ole töötleva tööstuse varustamiseks piisav.

Seega võib nende riikide töötlev tööstus, mille suhtes lepingu soodustusi kohaldatakse, tollimaksuvabalt Euroopa Liitu eksportida töödeldud kalatooteid, mis pärinevad kolmandatelt laevadelt ja riikidest, millele ei kehti ühenduse õigusaktidest tulenevad tollimaksu soodustused.

2. Arvamuse koostaja kommentaarid

Arvamuse koostaja soovib eelkõige edastada ühenduse kalandussektori suurt rahulolematust ja pettumust selle olukorra pärast ning rõhutab kõnealuse lepingu tõsiselt negatiivseid tagajärgi kalandussektorile, eelkõige tuunikalakonservide sektorile, seoses lepingus sätestatud asjakohatu erandi kohaldamisega päritolureeglite suhtes.

Sooduspäritolureeglite peamine eesmärk on kindlustada piisava majandusliku seose olemasolu ELi imporditud toodete ja ELilt soodustusi saavate riikide vahel. Sellega soovitakse tagada, et soodustustest ei saaks teenimatult kasu teised riigid, kellele need ei ole suunatud. See on täpselt vastupidine lepingus sätestatule.

Isegi nii väikse lisandväärtusega toote puhul nagu seda on tuunikalakonserv, oli siiani alati kõigis ELi kohaldatavates autonoomsetes sooduslepingutes ja -kordades ette nähtud, et lõpptoodet saab pidada päritolustaatusena tooteks vaid siis, kui suurem osa tootes kasutatud toorainest on päritolustaatusena, st püütud laevadega, millel on piisav seos soodustusi saava riigiga.

Vaikse ookeani piirkonna riikidele tehtud erand, mida Paapua Uus-Guinea aktiivselt kasutab, on teinud kõnealusest riigist sõlmpunkti, kus töödeldakse suurtes kogustes mis tahes päritolu (Filipiinidelt, Taist, Hiinast, USAst, Austraaliast jne) tuunikala. Tooraine lossitakse riigi sadamates, kus seda töödeldakse tööstustes, mille asjaomaste riikide ettevõtjad on sinna kiirkorras rajanud ainsa eesmärgiga saada kasu täielikust tollimaksumabastusest, mida EL vahelepingu alusel pakub (otseeksporti puhul nendest riikidest kohaldatakse 24% enamsoodustusrežiimi tollimaksumäära või üldiste tariifsete soodustuste kava alusel vähendatud tollimaksumäära).

Kuna enamik nendest riikidest on lisaks ühenduse tootjate otsesed konkurendid, on nähtus võtnud juba sellised mõtted, et see on tekitanud märkimisväärsed häired tuunikalakonservide turul ja pakub täiesti ebaõiglast konkurentsi Euroopa töötlevale tööstusele, mis on juba niigi majanduslikult vähemsoodsas olukorras oluliselt suuremate tööjõukulude ning rangemate keskkonna- ja tervishoiunõuete tõttu, ning ähvardab kaasa tuua tuhandete töökohtade kaotamise kõnealuses sektoris. Olukord avaldab kahjulikku mõju ka muudele AKV riikidele ja üldiste tariifsete soodustuste kava alusel soodustusi saavatele riikidele, kellele ei ole samasugust erandit kehtestatud ja kes sõltuvad oma töötleva tööstuse tööhoidmisel ainult oma toorainest.

Komisjoni korduvalt esitatud põhjendus Vaikse ookeani piirkonna riikidele arenguabi andmise kohta meetmete abil, millega soodustatakse kõnealustesse riikidesse investeerimist, ei pea täiesti paika, kui võtta arvesse, et päritolureeglite suhtes kehtestatud erandiga kaasneva soodsa olukorra ärakasutamiseks ehitatud tööstused on algeliste seadmetega, kasutavad kohaliku tööjõu asemel peamiselt piirkonna muudest riikidest sisse toodud Aasia päritolu tööjõudu, kohaldatakse madalat palgamäära ja arvatavalt avaldavad ka kahjulikku mõju keskkonnale.

Kalanduskomisjon ei soovi seada kahtluse alla Vaikse ookeani piirkonna riikidega sõlmitava majanduspartnerluse vahelepingu võimalikku kasulikkust, vaid juhtida lepingu parlamendile heakskiitmiseks esitamise eest vastutava rahvusvahelise kaubanduse komisjoni tähelepanu sellele, et päritoluregleid käsitleva II protokollis artikli 6 lõikes 6 ette nähtud erand on kahjulik ja sobimatu.

Arvamuse koostaja väljendab heameelt komisjoni korduvate kinnituste üle, et samalaadset erandit ei kehtestata enam mitte ühegi ELi sooduspartnerluse puhul, ja on seisukohal, et sellist kinnitust võib pidada tehtud vea tunnistamiseks, mistõttu usub, et kuigi ajutise kohaldamise perioodi jooksul kalandussektorile tekitatud kahju hüvitamiseks on liiga hilja, lõpetatakse

erandi kohaldamine esimesel võimalusel.

Kalanduskomisjon kutsub vastutavat rahvusvahelise kaubanduse komisjoni üles tegema Euroopa Parlamendile ettepaneku kiita lepingu sõlmimine heaks, aga lisada õigusloomega seotud resolutsiooni ettepanekusse järgmised punktid:

1. nõuab tungivalt, et ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Vaikse ookeani piirkonna riikide vahelisele majanduspartnerluse vahelepingule lisatud II protokollis artikli 6 lõikes 6 ette nähtud erandi kohaldamine töödeldud kalatoodete päritolureeglite suhtes lõpetatakse hiljemalt kõnealuse lõike punktis d ette nähtud konsultatsioonide lõppemisel;
2. palub komisjonil tagada, et praegu veel läbirääkimiste järgus olev lõplik partnerlusleping Vaikse ookeani piirkonna riikidega ei hõlmaks ühtegi samasugust erandit töödeldud kalatoodete päritolureeglite suhtes.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	26.10.2010
Lõpphääletuse tulemus	+: 19 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Josefa Andrés Barea, Antonello Antinoro, Kriton Arsenis, Alain Cadec, João Ferreira, Carmen Fraga Estévez, Pat the Cope Gallagher, Marek Józef Gróbarczyk, Carl Haglund, Iliana Malinova Iotova, Werner Kuhn, Isabella Lövin, Gabriel Mato Adrover, Guido Milana, Maria do Céu Patrão Neves, Britta Reimers, Crescenzo Rivellini, Ulrike Rodust, Struan Stevenson, Catherine Trautmann, Jarosław Leszek Wałęsa
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Diane Dodds